

Institutt for psykologi

Eksamensoppgave i PSY2021 – Medienes publikum

Faglig kontakt under eksamen:

Tlf.: 73 59 19 60

Eksamensdato: 4. desember 2018

Eksamenstid (fra-til): 09:00-13:00

Hjelpemiddelkode/Tillatte hjelpemidler: Ingen

Målform/språk: Bokmål

Antall sider (uten forside): 1

Informasjon om trykking av eksamensoppgave

Originalen er:

1-sidig **2-sidig**

sort/hvit **farger**

skal ha flervalgskjema

Kontrollert av:

Dato

Sign

Besvar en av oppgavene

Oppgave 1:

Gjør rede for hegemoni-begrepet slik det brukes i Cultural Studies, og diskuter hvordan populærkultur kan sees i sammenheng med ideologiske strømninger i samtiden. Bruk relevante eksempler.

Oppgave 2:

Hva anses som de fremste risikoene og de fremste mulighetene ved barns bruk av nye medier? Hvordan håndterer barn og unge risiko online? Gjør rede for hva pensum sier om dette, og drøft ut i fra aktuelle eksempler.

Oppgave 3.

Gjør rede for Stuart Halls encoding-decoding-model. Sammenlign med psykologiske teorier om kognisjon og mentale skjema.

Sensorveiledning PSY 2021 Medienes publikum høst 2018

For alle besvarelser:

I bedømmingen legges det vekt på at kandidaten faktisk svarer på det oppgaven spør om. Bred pensumkunnskap som legges fram på en oversiktlig måte, samt en god drøfting med relevante eksempler som demonstrerer en forståelse for problemstillingene, er nødvendig for å få en god karakter.

Videre legges det vekt på:

- at alle begreper forklares.
- en god struktur og god språkføring.
- en god drøfting er nødvendig for å få god karakter.

Det er mange ulike måter å besvare hver oppgave på. Da vektlegges det at kandidaten **fokuserer på fagets pensum** i sin besvarelse. Det er så klart lov å ta i bruk innsikt man har tilegnet seg ved andre fag, men besvarelsen skal i all hovedsak fokusere på Medienes Publikum. Følgende gjennomgang er ment som eksempler på hvilke tema som vil være relevant for de enkelte oppgavene. **Det er ikke et krav at alle disse momentene skal være med for å få god karakter. Samtidig er det fullt mulig å supplere med andre momenter.**

Oppgave 1:

Gjør rede for hegemoni-begrepet slik det brukes i Cultural Studies, og diskuter hvordan populærkultur kan sees i sammenheng med ideologiske strømninger i samtiden. Bruk relevante eksempler.

Denne oppgaven åpner til en viss grad for kreative drøftinger.

Hegemoni-begrepet må redegjøres godt her, og Cultural Studies sin **vektlegging av ideologi**. Med hensyn til ideologiske strømninger henspiller det både på faktiske hendelser i samtiden, politiske avgjørelser og på hva som oppfattes som sunn fornuft til enhver tid, og hvordan alt dette gjenspeiles i populærkulturen. Kort sagt: å se alle visuelle uttrykk som potensielle bærere av en ideologi.

Andre tema:

- Frankfurterskolen.
- Hegemoni, makt, tolkning, meningsproduksjon
- Massemedia som uttrykk for en dominerende ideologi i samfunnet: Både som viderefører av en eksisterende ideologi, og som arena hvor en opposisjonell ideologi kan komme til uttrykk.
- Minoriteter, kultur, subkultur, undertrykkelse av underordnede grupper.
- Identitetskonstruksjon.

Oppgave 2:

Hva anses som de fremste risikoene og de fremste mulighetene ved barns bruk av nye medier? Hvordan håndterer barn og unge risiko online? Gjør rede for hva pensum sier om dette, og drøft ut i fra aktuelle eksempler.

De fremste risikoene som er nevnt i pensum, er:

1. Gi ut personlig informasjon
2. Pornografi
3. Hatefullt eller voldelig materiale
4. Mobbing, trakassering, forfølgning
5. Uønskte seksuelle kommentarer
6. Farlige møte med Internett-kontakter i det virkelige livet (den minst utbredte, men samtidig den potensielt mest skadelige for de som rammes).

Avhengighet er også et tema, særlig hvordan avhengighet er et vagt begrep når det brukes om mediebruk, og hvordan tidsbruk ikke er et tilstrekkelig mål på avhengighet.

Mulighetene: informasjon, skolearbeid, få nye venner, underholdning. Kandidaten bør også gjenkjenne at enkelte ting, som å møte fremmede eller å eksponere seg selv, både kan være en ressurs og en risiko.

Moralsk panikk: hvordan nye medier ofte møtes med en bekymring for skadelig påvirkning, særlig mot de som regnes som særlig sårbare, slik det var med kino, TV, farge-TV, video osv..

Ulike syn på barn: passive og sårbare, aktive og kompetente. Synet på barn som aktive aktører bør være med i besvarelsen.

Hvem er sårbare: Vi vet at risikotaking øker med alderen. Men er også eldre ungdommer flinkere til å håndtere risikoene? En god besvarelse bør inneholde en refleksjon om hvordan barn og unge håndterer risiko, og at eksponering for risiko ikke nødvendigvis resulterer i skade. Det er også en tydelig trend at de som er mest utsatt for digital risiko, også er mest utsatt for "analog" risiko; f.eks. at de som mobbes digitalt, stort sett er de samme som blir mobbet i skolegården. De som er mest utsatt for skade gjennom å møte personer de har chattet med – er de som mangler sosiale nettverk og som går alene til disse møtene.

Digitale skiller: Tydelig korrelasjon mellom sosioøkonomisk status og eksponering for risiko. Det samme gjelder mulighetene.

Oppgave 3. Gjør rede for Stuart Halls encoding-decoding-model. Sammenlign med psykologiske teorier om kognisjon og mentale skjema.

Cultural studies:

- Hegemoni, makt, tolkning, meningsproduksjon
- Massemedia som uttrykk for en dominerende ideologi i samfunnet: Både som viderefører av en eksisterende ideologi, og som arena hvor en opposisjonell ideologi kan komme til uttrykk.
- Ideologi i media.
- Minoriteter, kultur, subkultur, undertrykkelse av underordnede grupper.

Kognisjon og mentale skjema går ut på at man lærer av erfaring. Mentale skjema danne som følge av denne erfaringen. Skjemaene skapes individuelt, men er kulturelt betinget. De endres hele tiden, og det skapes nye. Når vi møter informasjon som ikke passer inn i de eksisterende skjema, kan enten skjemaet endres, eller vi tilpasser informasjonen slik at det passer inn i de eksisterende skjema. Dvs. vi overser informasjon som ikke passe inn med vår forkunnskap, og vektlegger det som passer inn. Det er likheten med CS, hvor de bl.a. ser på hvordan tolkning henger sammen med sosiale og kulturelle bakgrunnsvariabler.

Oppgaveteksten er med vilje formulert slik at det skal være mulig å svare på den uten at de kjenner til Corners artikkel i detalj. De bærende argumentet hans er formulert i teksten, og burde være greit å forstå.

Noen aktuelle tema:

Referanserammer og kulturell bakgrunn.

- Ideologi i media.
- Hvordan egne erfaringer og bakgrunn spiller inn på tolkning.
- Det kan også være relevant å trekke inn eksempler fra filmer og TV-serier.

Noen trekker kanskje også inn kritisk teori og Franfurterskolen. Det er så klart helt i orden.

I drøftingen er det store rom for tolkning. Det kan f. eks. handle om hvordan media kan påvirke folk mht. forholdet mellom nordmenn og innvandrere, terrorisme, fryktkultur, reklame, kjønnsroller, men det finnes sikkert andre relevante tema besvarelsene kan fokusere på. Det viktige er likevel at de klarer å benytte teorier fra pensum, og ikke bare kvalifisert synsing.